

FOGARAS ÉS VIDEKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap. 8. 137.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.
Nyílt tér: soronként 20 fill.
Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő
Kéziratokat nem adunk vissza.

Post festa.

Nemcsak a vallás ünnepei értek véget, vége van Fogaras saját külön ünnepeinek is. A választásokkal járó izgalmas napok megszűntek, a kedélyek lecsillapodtak, most már következnek a hétköznapiak, még pedig feltétlenül a munkás, dolgos, szürke hétköznapiak.

Elég volt a pihenés, a készülődés és a várakozó állápontra helyezkedés, most már mindenki a maga helyén van, most már nem gátolja a kétséges helyzet a munkában, minden hivatalnok két kézzel foghat a dologhoz, hogy azt a megyét és azt a várost, amely őt megtisztelte, szép ekzsztenciával biztosította, a haladás és boldogulás felé segítse.

De értsük meg egymást! Eszünkben sincs a szorgos munkálkodás alatt azt érteni, hogy üljön mindenki a maga hivatalában és a külvilággal, a néppel mit sem törődve gyártsa halom számra az aktákat. Nem! Ilyesmi igazán nem jutott eszünkbe. Ellenkezőleg! Amit husz

aktával nem lehet elintézni, az egy kevés kis körültekintéssel, tapintattal, a tárgy ismeretével, néhány szóval a legnagyobb megelégedésre intézheti el az agilis hivatalnok. Azt hisszük nem először hangsúlyozzuk, már, hogy nem az aktagyártó automata hanem a legesekélyebb körülményre is figyelő, személyesen intézkedő, az illető felekkel érintkező, a népet ismerő hivatalnok felei meg azon nemes és szép célnak, amit betölteni, elérni hivatva van.

Fogaras előtt szép jövő állana, ha anyagi tehetetlensége nem gördítené elébe a nagy akadályokat. Legelső kötelessége tehát mindenkinek, aki arra hivatva van, ezt a bénító akadályt, a vagyontelanságot, az adósságokat kisebbiteni. Ezt pedig csakis az élelmes városi politikával lehet elérni. Lássuk csak azokat a városokat — mert vannak ilyenek is — ahol nincs pótlódó. Miért nincs? Mert annyi vagyona van a városnak, hogy kiadásait fedezi annak jöve-

delméből. Honnan van a vagyon? Kutatva annak eredetét ésszerű, élelmes vezetőségre bukkanunk, akik megragadtak minden alkalmat, hogy amiből csak egy kevés jövedelmet reméltek, azt a város tulajdonává tették. Számtalan városnak jövedelmező városi takarékpénztára van. Villamvilágítása is hajt jövedelmet. Erdőket vásárol akárhány város olcsón és eladják drágán. A hus és bor, meg minden egyéb fogyasztási adó is hajt jövedelmet. Célszerű haltenyésztést rendez be alig számbavehető összegben és busás jövedelmet arat rajta. Mészárszéket, kenyérsütő helyet állít és amellett, hogy adófizetőin is segít, olcsó és jó élelmiszereket szolgáltatva nekik — a hasznot learatja és gyarapodik. Fürdő vagy gőzmalom alig van másutt magántulajdonban, mind a városé. Vajjon, hogy csak egy csekélységet említsünk, nem jövedelmezne-e 600 koronába kerülő nyári fürdőkás és kabinok évenként legkevesebb 400 koronát? Ugy-e bár ez

TÁRCA.

A FIRTOSI VÁRROMBAN.

A letűnt nagyság emlékein:
Az omladékon fű fakadt;
Gyengéden óvja kósza széltől
Az évezredes várfalat.
S míg óva borul az óriásra,
Gyökere borítja a követ . . .
Vajj' tudja-e a gyenge fű, hogy
Mi volt egykor ez a tömeg?

Holt szenvedélyek romjain
A lelkeben virág fakadt.
Egy biborszinű kis virágszál
Irányítja a vágynak;
Gyengéd szirmával eltakarja
A hamvadt szenvedélyeket . . .
Vajj' tudja-e az új szerelem,
Hogy lelke már mit szenvedett?

G. Anghel: LA FANTANĂ.

(Műfordítás románból.)

Ha elhagyod hűtelenül

Sir a lány a forrás mellett . . .
„Nem láttad-e a kelve sem,
Gondol rám vagy elfeledett?”

Éjjel-nappal, reggel-este
Téged kérdez fűtől-fától.
Nem hiszi, hogy hűtlen lettél,
Csak, hogy nem ereszt a távol.

S éjjel-nappal, este-reggel
Csókot küld a lógen által . . .
Talán akkor csókol más lány
Pirosított ajakával.

Gagyí Jenő.

Éva.

Személyek: Jenő, fiatal tanár.
Éva, igazgató leánya.

Éva: (Az ebédlő asztalra uzsonnához terít, — felteszi a gyümölcsös tálát, amelyen pompás almák piroslanak. Kívül kopogtatás az ajtón.) Szabad.

Jenő: (belép) Jó napot Évike, azaz — pardon — Évike kisasszony. Mindig elfelejttem, hogy a mióta a nevelő-intézetből

hazajött, eltöltött engem a régi bizalmas megszólítástól.

Éva: (komolyan) Igen Jenő ur, én már örökre megszűntem Évike lenni. Én Éva vagyok és Éva leszek. Én tudom azt: mi vagyok és tudom azt is, hogy: mi fogok lenni.

Jenő: (kedélyesen) Nagyszerű! Ugy hát Éva kiszasszony bizonyára azt is fogja tudni, hogy hova tette a kedves papája az irodakulcsot?

Éva: Minek az önnek, Jenő ur?

Jenő: Hát egyszerűen csak azért, mert a bezárt iroda-ajtók éppen olyanok, mint a Wertheim-kasszák, [vagy a női szívek: a kulcsot kell birnunk, hogy kinyithassuk őket.

Éva: (zsebéből előveszi az iroda kulcsát) A papa a kulcsot nálam hagyta, mikor a mamával elment. Hanem mielőtt átadnám, meg kell önnek mondanom, hogy lovagiatlansága mellett még nagyon rossz élcelő is, mert az iroda-ajtót — ha ezt a kulcsot oda nem adnám, — álkulccsal is kinyithatná, a női szívekkel szemben azonban nem volt még férfi, aki álkulcsokkal boldogult volna.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjszai izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona.

bősége haszon lenne a befektetett 600 korona után? Ilyen és ehhez hasonló sok más, itt el nem sorolható jövedelmi források állanak egy élelmesen és ügyesen vezetett városnak rendelkezésére. Volt alkalmunk több ízben kifejtetni a városi takarékpénztárak szükségességét és hasznát is. Csak egy kevés fizleti szellem, igyekvés, sok jóakarát, erény és kitartás kell és nagyon sok olyanok, amik lehetetlennek tetszenek az ember előtt kivihető lesz!

Örömmel ültük meg az általános ujítás ünnepeit, most hát már örömmel várjuk a megújulás szép eredményeit is. Természetesen lassan, szép egymásutánban, nem egyszerre s nem röpközavakkal, papíron, hanem tettekben, a valóságban!

S ha szép reményeink beállnak, ha most a reánk következő hétköznapiakban a munka és eredmény sikereit látjuk, akkor megelégedéssel bizonyíthatjuk, hogy a megújított Fogaras a haladás útjára lépett, ami örömmel és büszkeséggel tölt majd el bennünket: Fogaras város adózó polgárait!

Halmy Gyula.

A Fogarasi Székely Társaság 1907. évi működéséről.

(Titkári jelentés.)

A most letűnt 1907-ik esztendő nemcsak fontos eseményei, hanem ezen események izgató hatásánál fogva is magasan kiemelkedik társaságunk eddigi éveinek sorából. Az a szerény mustármag, melyet a szét-

szóródó székelység összetartására, bennük a magyar érzelem fentartására, erősítésére ezeltől csaknem 10 évvel, e társaság megalakításával, — mintegy megelőzve a székelység ügyének országszerte történt felkarolását, — itt elültettünk, akkora fává nőtt és ez a fa oly hatalmat nyert, hogy az általános érdekek felkarolására is elég erősnek és képesnek bizonyult.

Társaságunk, a félhivatalosnak nevezhető meghatározás szerint, mint működő társaság szerepeit az elmúlt évben. De mi úgy érezzük, úgy tudjuk, hogy ez a működés nem aszerint a sablon szerint ment, amely fájdalom, korunk igen sok társadalmi alkotásánál oly visszatartólag látható; mert mi nem egyes személyeknek, csinált nagyságoknak való tömjenezésben merítettük ki örönket s reklámszerű nagyhangú frázisokban nem igyekeztünk magunkra vonni a nagyközönség figyelmét, hanem alapszabályaink rendelkezéseinek szigorú pontosságával való betartása mellett, igazán székelyvéreinkért dolgoztunk s az igaz magyar hazafias dicsőség megörökítéséhez hordtunk össze porszemeket.

Éz ezen izgató s nagyobb erőt igénylő tevékenység mellett sem tértünk le a rendes vert utról s működésünk iránya nem vezetett egyoldalúságra.

Amily igaz szeretetből fakadó erővel vettük oltalomba az itteni sorsüldözött székely cselédség igaz ügyét, ép oly igaz akarral törekedtünk program-szerű céljaink elérésére és amily lelkes honfui érzéssel tevékenykedtünk a hazaszeretet oltárán, — előbbre viendő városunk hazafias polgárságának az 1848/49-iki szabadságharcban elhullott hősök emléke megörökítésére irányuló ohaját, ép akkora szeretettel és áldozatkészséggel gyakoroltunk kegyes cselekedetet, a szálnamat és kegyelmet esdő szegénységrel szemben.

A sorompón kívül állók s a közügyek iránt való önzetlen érülettel nem bírók

részéről sűrűn hallhattunk panaszt egyes tevékenykedő egyesületekkel, társaságokkal szemben s így társaságunknak is juthatott e részben akár szemrehányás, akár gáncsolás, sőt rágalmazás is, de a közügyek igaz harcának az ilyenmü behatások ellen érzéketlennek kell lennie, mert amig egyéni szempontból arany-igazság a minden körülmények között való bölcse megalkudás, a közérdeket szolgálónál az ilyen megalkudás nemcsak egyéni halált, de disztelen temetést is jelent.

Felülemelkedni a hétköznapi gondolkodás körén, levetkezni az egyéni érdeket s teljes valójában a közös érdek érzetét ölteni fel, ezt kívánja közügy az ő harcosától.

Nem személyi kultusz-üzést, egyes önző klikkek szekerének tolását kívánja a társas alkotás tagjaitól, de átszellemülést a közjó munkálásának érzetétől, feláldozását az egyéni előnyöknek. Petőfi Örült-jének hasonlatával élve: lángostorral szeretném tette kényszeríteni a közönyösöket s megfélemlíteni az önzőket, mert még nincs itt a béke pillanata s nem sülyedtünk még a visszaesés posványába. Nem tettünk eleget még sem hazafias, sem társadalmi kötelességeinknek. Izzó lelketünk, tevékenységre sarkaló akaratumk még sejteti a jövőt, mely egy hatalmas magyar nép lételét, boldogságban élő társadalom megteremtését takarja.

Munkára fel tehát, testvéreim, társaságunknak kicsinyei, nagyjai! Ne érezze senki kevésnek az ő erejét, képességét a nemes harc megvívásához, mert a nagy mindenséget is csak porszemek alkotják és ne érezze magát senki közülünk se olyan nagyinak, se olyan gyengének, hogy céljaink elérésére szolgálni ne tudna. Nemes szándék, törhetlen akarat kell csak s a vég cél azonnal látható lesz.

Ilyen érzelmek hatják át egész valómat, amidőn szerény társaságunk 1907. évi működéséről számot adandó, felsorolom, hogy társaságunknak ez évben 3 tiszteletbeli s 3

Jenő: (ingerkedve) Én pedig biztosítatom Éva kisasszonyt, hogy a férfiak 90 százaléka álkulesokkal működik és pedig éppen nem sikertelenül. Egy élelmes amerikai már valami gyár fölállításán töri a fejét, ahol csupán olyan álkulesokat fognak készíteni, melyekkel a női szivek kinyithatók. — Fogadni merek, hogy ez az ember egy év leforgása alatt gazdagabb lesz Rotschildéknál. (A kulcs után nyul)

Éva: (hirtelen zsebredugja a kulcsot) Maga — tud — egy borzasztó! maga egy . . . egy kiálthatatlan. Csak azért sem fogja a kulcsot megkapni. Majd legalább a papa öszszeszidja, amiért a dolgát mulasztja. Igen, csak azért sem adom oda. Érti?! Csak azért sem! Tessék szerencsét próbálni az álkulcsaival.

Jenő: Ilyen caprice-okkal az én teteleim igazságát nem dönti meg Évike!

Éva: Kérem, én Éva vagyok!

Jenő: Látja ez megint nem egyéb, mint nyakaskodás, pusztá rátartiság.

Éva: Persze, az ön szemében, tudós erkölcsbíró ur, nyakaskodás, ha valaki a veleszületett jogait érvényesíti. Én Ont erkölcsbíró ur, a tanári vizsgán megbuktattam volna! Nekem az Éva név jogos tulajdonom; ez van beírva a keresztelő levelemben is. Aztán én Éva akarok lenni és punktum! (Toppant.) . . . Nem tűrhetem, hogy engem azzal a kicsinylő Évike névvel nevezzenek. Ösmerjük el egyszer már, hogy Éva vagyok!

. . . (Sirásra hajló hangon.) Jenő ur, ösmerje el, hogy Éva vagyok, mert különben . . . (Mindig emelkedő hangon.) . . . mert különben egyszer majd megmutatom, hogy én valóban Éva vagyok! (Fenyegetőleg végig nézi Jenőt.)

Jenő: (A gyümölcsös táliban levő almákra mutat.) Ah! amint látom, Ön már annyira Éva, hogy azt a bizonyos almát is előkészítette és most csak egy megfelelő Ádámot vár, akivel ezt a híres gyümölcsöt elfogyassza. Öszintén sajnálom, hogy nem vagyok Ádám és nem vagyok megfelelő. De vajjon fog-e találkozni majd olyan Ádám, aki engedné, hogy az alma csutkája másodsor is a torkán akadjon?!

Éva: (Hirtelen, izgatottan.) Az alma csutkája . . . (nagyot nyel) . . . az alma csutkája még minden Ádámnak a torkán megakadt . . . (Félig siró hangon) . . . tehát az alma csutkája sokkal illedelmesebb, mint az Ön kiméletlen, (zokog) . . . gnyuloló szavai, amelyek nem teszik ugyanazt. (Lerogy a dívánra és arcát kezeibe temetvén, keservesen zokog.)

Jenő: (Félre) Még sir is? No itt ugy-látszik, hamar boldogulni fogok az álkulesokkal! (Éva mellé a pamlagra ül. Gyöngéden.) Lelkemre mondom, Éva kisasszony, nagyon megbántam, hogy olyan léha tréfát üztem Önnel. Ne sirjon Éva kisasszony, ne sirjon, mert mondhatom Önnek, hogy a női könynyeket nem bírom elviselni.

Éva: (Tovább zokog.) És azt kívánja, hogy én, a gyöngé nő viseljem el az Ön gnyulolódszait?

Jenő: (Akadozva.) De Éva kisasszony! . . . én azt nem kívánom. . . . Lássá, . . . nézze . . . bocásáson meg nekem! Legyünk megint a régi jó barátok, hiszen mióta az intézetből hazajött . . .

Éva: (Szavába vág.) . . . Azóta Ön annyira mgváltozott, hogy nem ösmerek Önben a régi Jenőre!

Jenő: (Megfogva Éva kezét.) És milyennek ösmerte Ön a régi Jenőt?

Éva: (Merengve.) Ah, én jónak, nemesnek képzeltem őt és a midőn csöndes estéken róla gondolkoztam, nem reméltem volna, hogy miatta még szenvednem is kell!

Jenő: (Meglepődve.) Ah, Ön csöndes estéken rólam gondolkozott és most miattam szenved?!

Éva: Igen és szenvedni fogok mindaddig, míg csak azt az alma-históriát, amellyel oly igen megbántott, jóvá nem teszi.

Jenő: (Fölugrik, kivesz a gyümölcsös táliból egy almát s visszaül a pamlagra.) Lássá Éva kisasszony, a paradicsomban az Ön nagynevű ösanyja hívta fel Ádámot, hogy kóstolja meg ő is az almát, most pedig az én szerény személyemben Ádám kéri Évát, hogy a béke jeléül közösen fogyasszák el az almát.

Éva: De ha az almát megeszi, akkor örökre lenyelje ám vele a gnyulolódszait is!

oltávozott tag leszámításával, 38 rendes tagja volt.

Ez évben 10 rendes összejövetel volt, amelyeken 7 előadás tartatott s összesen 59 határozatot hoztunk.

Kiadtunk egy emlékiratot a fogarasi kincstári ménesbirtok szolgálatából elbocsátott székely cselédek érdekében; továbbá a fogarasi honvéd-emlék javára, társaságunk tagja Vodráska Vencel által megírva „Fogaras szerepe az 1848/48-iki szabadságharcban” című füzetet.

Gondozásába fogadott a társaság egy VIII. osztályu gimnáziumi székely tanulót, aki keresetképtelenné vált szülőjétől gyámoltást nem várhatván, tanulmányai abbahagyására lett volna utalva; megfizettük érte a szokásos díjakat s társaságunk egyes tagjai részéről ebéd-kosztal láttatik el.

Az előző évekhez hasonlóan, ez évben is elhatároztuk a fogarasi állami népiskolába járó szegénysorsu magyar tanulóknak ruhával leendő ellátását, de az iskola járványos betegség miatt be lévén zárva, ennek keresztülvitele későbbi időre maradt.

Társaságunk céljai kiviteléhez anyagi eszközökkel igen szűkösen rendelkezik s így minden akciónál a tagok áldozatkészségére vagyunk utalva, amely forrás, Isten kegyelméből még cseppenként eresztgetve, a tehetlenségtől megóv.

Társaságunk vagyoni állapota a következő: az 1906. évről átvitt 185 kor. 26 fill., az 1907. évi tagsági díjakból, kamatból és adományokból befolyt 144 kor. 84 fill.; — összes bevétel tehát 330 kor. 10 fill. kiadás 68 kor. 12 fill. s így a pénzmaradvány 261 kor. 98 fillér.

A társaság kezelése alatt álló fogarasi honvéd-emlék alap javára az 1906. évről átvitt 645 kor. 4 fill.; az 1907. évi kamat 29 kor. 20 fill.; az alap javára kiadott

füzetekből eddig befolyt 242 kor. 90 fill., amelyből fedezve a füzet kiadási költségeit s a gyűjtő-ívek árát, 74 koronát, az alap javára 168 kor. 90 fill. marad; ehhez jön Albertfy Sándor 156 kor. 86 fill. adománya s így az alap álladéka az 1907. év végén 1000 korona, mely összeg, ugyesztén a társaság vagyonát képező pénzek is takarékpénztárilag gyümölcsöztetnek.

Társaságunk ügyét tagtársaink szeretetébe ajánlva, ezen jelentésem szives tudomásul vételét kérem.

Fogaras, 1908. január 4-én.

A titkár.

A visszavándorlás.

Írta: Gábor Dániel.

(Folytatás)

Most, ha az ügy mélyét kutatjuk, azonnal meggyőződhetünk arról, hogy a szocializmus a legkitünőbbben van szervezve Pontos szervezete már is behálozta egész Magyarországot. S e mellett Európa összes szocialistái a legélénkebb elvi — és ha a szükség követeli anyagi összekötést tartanak fenn.

És mit teszen a társadalom ezen szervezettel szemben? A felelet nagyon rövid: Semmit!

És mely tulajdonképen a szocializmus főelve?

A kenyér. A szocializmus nem ismer más egyebet, mint kiaknázó és kiaknázottat. Más egyéb hekuba előtte.

Engedelmet kérek! Mert, ha közművelődés, a tudományok mindenik ága a jelenlegi társadalmi rend mellett haladt annyira, csak nem lehet és nem is

szabad ezen társadalmi rend fölött pálcát törnünk.

Mert egy bizonyos verseny nélkül sem a mezőgazdaság, — sem az ipar, — sem a kereskedelem terén nem is képzelhetek a köz szellemének megfelelő haladást.

Talán el is tértem az i. t. olvasó szives engedelmével némileg a tárgyamtól. De már odáig jutottunk, hogy mi-helyt az ember a munkáskérdést tárgyalja azonnal a socializmussal is kell foglalkoznia.

Fennebb azt voltam bátor hangoztatni, hogy a kormány támogatása mellett a hazai társadalomnak hazafias kötelessége épen jól felfogott hazai szempontból a munkáskérdést kölcsönös megelégedésre megoldani. És ezt rövid időn belül kell megtennie. Mert a nemzetközi nagy aparátussal dolgoznak és tanaikkal elárasztják az egész országot. Izlelésül vagyok bátor a következő nyomdatermékeket megnevezni, amelyeket lapjaikban hirdetnek:

1. A munkás könyve.
2. A kommunista kiáltvány.
3. A jövőállam és socialdemokrácia.
4. A socialdemokrácia taktikája.
5. A socializmus és az intelligencia.
6. A tudományos socializmus alapvető eszméiből.
7. A nyomorgók, képek a nép életéből.
8. Az asszonyok az oroszországi revolúcióban.

Jenő: Azon föltétel alatt, ha az almából Ön is eszik.

Éva: A paradicsomban Éva harapott előbb az almába, aztán kínálta meg Ádámot. Itt Ön szakította az almát, tehát önnek kell megkezdnie.

Jenő: (Beleharap az almába.) Ez az alma pompás! (Az almát Éva szája elé tartja.)

Éva: (Szintén beleharap és megtörli a száját.) Ez az alma kitünő! (Közelebb húzódik Jenőhöz.)

Jenő: (Még egyet harap.) Ilyen almát még nem ettem. (Szorosan Éva mellé ül s ismét odatartja az almát.)

Éva: (Elveszi Jenő kezéből az almát, kettőt harap és visszanyújtja.) De a csutkáját magának kell megenni!

Jenő: (Elveszi a megmaradt almát, miközben megcsókolja Éva kinyújtott kezét.)

Éva: (Kezét visszarántja. Pajkosan.) No no! Talán csak nem gondolja, hogy az én kezem is alma-csutka?!

Jenő: (Hirtelen bekapja az alma-csutkát, letérdel Éva elé és megragadja a lány kezét. Beszédközben nagyokat harap és nyel.) Én nem gondolok semmit . . . én csak azt gondolom, hogy mióta az almát enni kezdtük, azóta én valóban Ádámnak tartom magamat, akinek számára a kerek világon csak egyetlen egy Éva létezik és ez Éva Ön, az Évák legellenállhatatlanabb Évája, ki nek lábai előtt térdelek és akinek most megvallom, hogy a bohókás külsőm leple alatt van egy melegen

érző szívem, mely már régen érte, egyedül csak érte dobog.

Éva: (Kacagva fölugrik és kirántja kezét Jenőéből.) Ha-ha-ha! Csillapodjék fiatalember! (Előveszi az irodakulesot és Jenőnek adja, mit ez bámulva zsebre dug.) Itt van az irodakules! Csillapodjék barátom és menjen szépen az irodába dolgozni! Ha-ha-ha! Én csak a kölcsönt akartam egy kicsit visszadni. Ha-ha-ha! Én csak azt akartam megmutatni, hogy a férfiak nemcsak, hogy az állkulesaikkal nem tudnak boldogulni, hanem egy kis sirás, egy kis érdekes jelenet is elegendő arra, hogy a lábainkhoz borulva szerelmet valjanak.

Jenő: (Előbb megütődve hallgatja Éva beszédét, majd föláll és egykedvűen a port veregeti le a térdéről.) Én még ezekután is köszönettel tartozom Önnek, hogy segített nekem a céloim elérésében!

Éva: (Kimeresztli a szeméit.) A célja elérésében?

Jenő: (Mosolyogva.) Igen, mert az egész szereplésemnek a célja csak az volt, hogy az irodakulesot megkapjam. S hogy céloimat talán a kelleténél jobban is elértem, annak bizonyossága első sorban az irodakules, amely már a zsebemben van. De én Önt ezenkívül meg is rikattam, sőt az Ön szivességéből azt is megtudtam, hogy bizonyos csöndes estéken rólam gondolkozott; végezetre aztán a paradicsomi jelenetet is eljátszottam Kegyeddal, amit pedig egyáltalában nincs okom megbánni, mert az alma, az tagadhatatlanul

kitünő volt! Remélem Önnek is jól esett? Kívánjuk egymásnak kedves egészségére! És ez a csekélység ne akadályozzon meg bennünket abban, hogy ezután is jó barátok maradjunk. Legalázatosabb szolgája Éva kisasszony! (Kifelé indul.)

Éva: (Jenő beszéde elején néhányszor bosszusan toppant, majd bámulva hallgatja s miután Jenő hátat fordított, kezét összecsapja és bámulatot kifejezőleg szól magában.) Nagyszerű gyerek ez a Jenő! Nem lehet rajta kifogni! (Jenőhöz.) Jenő ur! én az egész játékból csak azt a fogadásunkat tartom komolynak, hogy nem szabad gunyolódni és Ön azt most rutul megszegte.

Jenő: (Megfordul.) Figyelmeztetem Éva kisasszonyt, hogy a gunyolódást Ön kezdte; én csak folytatni voltam bátor.

Éva: (Kezét nyújtja.) Én a folytatásért Önnek megbocsátok.

Jenő: (Mosolyogva belecsap Éva tenyerébe.) Ön megbocsát? Nagyszerű! Köszönöm!

Éva: (Kezét a Jenőébe hagyja.) Természetesen Ön is megbocsát nekem.

Jenő: Én mindent megbocsátok Önnek, csak azt nem, hogy mint vártam és diákkal egészen végig szavaltatta velem a szerelmi vallomást ahelyett, hogy mindjárt az elején belekacagott volna.

Éva: (Elpirul és szemérmesen lesüti a szeméit.) Ah, mikor nekem az a kacagás úgy is olyan sok erőmbe került!

Jenő: (Örömmel közelebb húzza magához Évát.) Ön tehát csak tetette magát?

9. A történelem anyagi fogalma.

10. Az ujdonsültek, dráma írta Gorku Makszim.

11. A szabadgondolkodás.

Láthatjuk a fentiekből, hogy a szocializmus hazánkban nem üres fogalom többé, hanem egy ügyesen, céltudatosan előtörő társadalmi osztály, amely lassan, de biztosan halad céljai felé és tanainak talajt hódít.

Nem tuloztam tehát amikor fennebb kijelentettem, hogy a derék hazafias munkásosztályt nem szabad semmi szín alatt a nemzetközies martalékává hagyni.

Tehát aki ezt a drága, szép hazát szereti és nemcsak frázisokkal kürtöli tele a világot, fogjon kezét ennek a derék, munkaszerető, munkabíró és kevésbé megelégedő magyar munkásosztálynak a megmentésére!

(Folytatjuk.)

Titkári jelentés.

Felolvastatott a Fogarasi Magyar Dalegylet 1908. évi január 5-én tartott közgyűlésében.

Tekintetes Közgyűlés!

Dalegyletünk alapszabályai értelmében szerkesztett titkári jelentésem az elmúlt évről az alábbiakban van szerencsém előterjeszteni.

Legutóbbi közgyűlésünket 1907. évi február 17-én tartottuk a működő- és alapítótagoknak oly nagyszámu jelenléte mellett, aminő az egyelet életének csak az első éveiben fordulhatott még elé. Mert amíg a korábbi években a közgyűlés a választójogosult tagok $\frac{1}{3}$ -ának jelen nemléte miatt csak a

Éva: (Le nem foglalt kezével eltakarja szeméit.) Én tettettem!

Jenő: (Zavarral.) Én tettettem . . . te te-te-tettettél . . . ő te-te-te-tettettél . . .

Éva, Jenő: (Egyszerre.) Mi tettettünk? (Egymásfelé fordulva mindkét kézzel összefogóznak.)

Jenő: (Évának hol egyik, hol másik kezére szopora csókokat nyom.) Láss . . . angyal! . . . ezt már . . . hamarabb is . . . megte-te-te-te-tehettük . . . volna!

Éva: (Büszkén.) Most már elősmeri azt, hogy Éva vagyok?

Jenő: (Kezét csókol, mint föntebb.) Ön még . . . az első Évánál is . . . aranyosabb Éva!

Éva: (Kegyesen.) Akkor megengedem, hogy Évikének szólítson.

Jenő: Évike! Évike! egy csókot!

Éva: (Kiszabadítja magát Jenő kezeiből.) Csitt!! Az előszobában hangokat hallok. A mamáék bizonyosan megérkeztek. Jenő, Jenő! hamar menjen el!

Jenő: Csak egyetlen csókot Évike! Egyetlen picurka csókot!

Éva: (Odatartja az ajkát.)

Jenő: (Gyorsan megcsókolja és boldogan elrohan.)

Éva: (Az uzsonna-asztalon gyorsan elrendezkedik.) Jenő azt hiszi, hogy ő győzött, pedig én győztem, mert engedtem magamat legyőzteni. Hanem azért ezt az Ádámot meg fogom magamnak tartani!

Halmy Gyula.

másod ízben kitűzött időben volt megtartható, addig a múlt évi közgyűlésünkön a választójogosult tagok $\frac{1}{4}$ része vett részt és a tárgysorozatot kimerítve, az akkor választott tisztviselők vezetése alatt, egy szebb jövő reményével kezdette meg újabb működését.

Tisztviselőkké választottak akkor: elnöké Dr. Hámorszky Oszkár, alelnöké Sebők Sámuel, karnagygyá Heller Frigyes, titkárrá Szentgyörgyi József, pénztárnokká Borsai Rezső, ellenőrré Biszak János, hangjegytárossá Rákosi Ferenc, gazdává Balla József, választmányi tagokká: Dr. Ferenczi Károly, Dr. Ludvig Alfréd, Kovács János, Hartmann Károly, Vagner Adolf és Vodráska Vencel. Ebben a tisztikarban, illetve igazgatóválasztmányban annyi változás történt, hogy az időközben eltávozott Balla József gazda helyére a választmány Dusehka József tagtársunkat választotta helyettesül.

Működő tagjainak száma az elmúlt év folyamán, — az évközi belépőket is számítva, — 50 volt; ma azonban csak 40 a létszám, ami különben még mindig igen tekintélyes szám és szép jele annak, hogy városunkban sokan lelkesednek a szép magyar dalért. És adja Isten, hogy a lelkesülni tudók száma állandó legyen, szaporodjék, hogy az eltávozó vagy eltávozott tagok helyébe mindig másokat nyerhessünk.

Alapító tagjaink száma 15; ebből helyben lakó 8, más városban élő 7.

Pártoló tagjaink ez időszertint 50-en vannak.

Ezek a számok a statisztikus szemüveggel vizsgálva nem lennének valami fényes adatok; és mi nem is ilyen oldalról vizsgáljuk azokat, sőt nem is a számok nagyságából kívánunk megélni: hanem a mellénk álló és igaz hazafissággal pártunk mellé szegődő embertársaink példaadásából csak egy kis lelkesedést meríteni jövőbeli munkálkodásunkhoz.

Igazgató választmányunk 6 ülést tartott; azonkívül, amikor csak szüksége forgott ülésen kívül is tanácskozott, tett fáradozott az egyelet érdekében és céljai elérése ügyében. A választmányi üléseken tisztán az egyeleti élet fellendítését célzó dolgokat tárgyalta, többek között a már rég módosításra szorult alapszabályokat is átdolgozta, de tekintettel arra, hogy újabb időben az egyelet kebeléből nőikar alakult s épp most egy zenekar is van alakulófélben, amelyekről az alapszabályokban megfelelő szakaszokról s intézkedésekről kell gondoskodnunk, az alapszabályok módosításának kérdését, kérem, méltóztatásuk a T. közgyűlés a mai tárgysorozatból elejteni s azt egy rendkívüli közgyűlésben tárgyalni.

Dalegyletünk az elmúlt évben 2 nemzeti ünnepen, március 15-én és október 6-án — az ünnepségeket rendezett bizottságok felkérése folytán — közreműködött, ápolni törekedvén azzal is a tiszta magyar hazafisságot, amely célunkkal teljesen meggyező dolog.

Két rendez hangversenyt rendeztünk. Az első jól, a második (a december 4-iki) fölötté jól sikerült. Utóbbi sem erkölcsi, sem szellemi, sem anyagi tekintetben nem kifogásolhatja egyikünk sem, mert maga a közönség is — ami Fogarason ritkaság — az estély műsorával, annak előadásával és a szereplők összességével meg volt elégedve s szokatlanul jól és kedélyesen érezte magát még az előadás utáni órákban is.

Az elért siker a karnagy, a működőtagok, a segítségünkre vállalkozott nőikar és közreműködő urak fáradságának volt méltó jutalma.

Tekintetes Közgyűlés! A jelekből ítélve úgy látszik, hogy a Fogarasi Magyar Dalegylet az elmúlt évi sikereivel ismét megnyerte a közönség rokonszenvét, most hát arra kell törekedjünk, hogy azt továbbra is megtarthassuk.

Én hiszem, hogy az nekünk jelenlegi tevékeny, fáradhatatlan, akadályoktól vissza nem riadó elnökünk vezetése mellett nem lesz nehéz feladat. Mert elnökünk rendkívüli tevékenységének tulajdoníthatjuk elsősorban azokat az eredményeket, melyeket egy évi rövid működésünk után elértünk. Ő buzdított minket működő tagokat lelkes munkásságra azzal, hogy tulságosan nehéz, az időhöz nem kötött és mégis minden percét lefoglaló állása, pályája mellett is állandóan részt vett mint működőtag a próbaórákon.

A szépért és nemcsért rendkívüli módon lelkesülő elnökünknek majdnem egyedül van része abban, hogy dalegyletünk férfikara mellett 20—24 tagu nőikar alakult s egy pár nap mulva házi zenekarunk is lesz — s ezek a dalegylet kebelében szervezkedett s nemsokára együtt működő külön-külön szakok képesek lesznek mindig oly változatos és vonzó műsorú estélyeket produkálni, hogy azokkal magyar közönségünk érdeklődését és támogatását továbbra is biztosíthatjuk dalegyletünk számára.

Tekintetes Közgyűlés! Ezek után, amidőn előterjesztett titkári jelentésem befejezem s annak szives tudomásul vételét kérem, azon forró ohajomat nyilvánítom: adja Isten, hogy magyar dalegyletünk a megkezdett szép uton mostani elnökünk vezetése mellett haladva beláthatatlan hosszú ideig teljesíthesse feladatát városunk összes lakóinak megelégedésére.

H I R E K.

Közgyűlés.

A Fogarasi Magyar Dalegylet folyó hó 5-én tartotta rendes közgyűlését, melynek mikénti lefolyásáról lapunk olvasóit is tájékoztatni óhajtván, felkért tudósítónk jelentése nyomán a következőket közöljük:

A gyűlést Hámorszky Oszkár dr. egyeleti elnök, városunk egyik igen kedvelt tagja s orvosa nyitotta meg. Megnyitó beszédében — noha ő az egyeletnek ugyszólva a lelke, ki a dalegylet érdekében sokat fáradozott — minden elért sikerért az érdemet tulságos szerénységgel igyekezett másokra háritani. Hogy a magyar dalegyletnek minő nehézségekkel kellett s kell még sokáig küzdenie azt az elnöki beszéd így adja elő: „A mi működésünknek sikere különböző és nehéz követelmények kielégítésétől feltételeződik: a gyorsan fejlődő társas élet, — a városunkban működő számos jótékonyági és emberbaráti egyesület, — a zene és dalművészet részéről támasztott igen magas igények, — az anyagi viszonyok mindinkább nyilvánuló rosszabbodása, nem is szólva a dalegy-

letünk működő tagjainak önként, szeretetből — tisztán a dal iránti lelkesülésből eredő szorgalmáról és kitartásáról, — mind megannyi erősen megszállott bástya, melyeket megostromolni, amelyek ellen küzdeni kell.

A felsoroltakat mind figyelemmel kíséreni, a közönség körében érdeklődést, hangulatot kelteni, feladatunkat igen megnehezítette. Mert ne álltassuk magunkat: a mi dalunk lehet szép, vonzó, tökéletes; célunk nemes, kulturális, hazafias, de bizonyára nem elegendő ahhoz, hogy a közönség nekünk készséggel áldozzon és üres frázisok maradnak mindaddig, míg a társadalom minden rétegét át — meg át nem hatja ugyanazon eszme, rajongás, mely minket egyesített: hogy édes magyar hazánk, melyet a gondviselés kegyes támogatásával immár ezer év óta bírunk — testi és lelki felsőbbségünk erejénél fogva jogos tulajdonunk maradjon a jövőben is!

Küzdöttünk és győztünk! Hála mindazoknak, kik diadalunkat elősegítették; teljes elismerés és dicséret működőtársainak, kiknek mindegyike a maga tehetsége szerint — de annál nagyobb szorgalommal a siker eléréséhez hozzájárult.

Az idézett sorokban való igazságokat mond az elnök s mi őszintén, szívből kívánjuk, hogy városunk különböző társadalmi köreit minél előbb hassa át a jóért, a nemesért és hasznosért küzdő dalegylet iránti jóakarát és vonzalom.

A tárgysorozat 2-ik potja a titkári jelentés volt, melyet lapunk más helyén közlünk.

A pénztárnok jelentésében a vagyoni állapotról számolt be, amely készpénzben 228 K 82 fill.

A jelentések után titkos szavazással a tisztújítás ejtetett meg s az eredményt Balla Károly korelnök hirdette ki a következőkben: mint elnök Hámorszky Oszkár dr., alelnök Ferenczi Károly dr., karnagy Heller Frigyes, titkár Szentgyörgyi József, pénztárnok Papp István tanár, ellenőr Biczak János, hangjegytáros Rákosi Ferenc, gazda Duschka József, mint választmányi tagok: Borsai Rezső, Gonda Henrik, Hartmann Károly, Kontesveller Károly dr., Vagner Adolf és Vodráska Vencel választattak meg.

Végül a közgyűlés az egylet érdekében s annak fennállása óta állandóan tanusított szívességeikért s kiváló érdemeik elismerésül egyhangulag tiszteletbeli tagokul választotta tiszteletes Balla Károly ref. lelkes urat és Illner Károlyné Benedek Irén önnagyságát.

A r i p o r t e r.

— **Uj járásbíró.** A király Harmath Jenő dr. székelyudvarhelyi törvényszéki bíró, saját kérelmére a fogarasi járásbíró-

hoz a VII. fizetési osztályba sorozott járásbíróvá kinevezte.

— **Halálozás.** Neumann Lipót és Bernát kereskedőket súlyos csapás érte. Édes anyjuk özv. Neumann Jakabné életének 65-ik évében f. hó 7-én meghalt. Temetése f. hó 9-én folyt le nagy részvét mellett. Az elhunytat nyolc gyermeke és ezek családai, valamint kiterjedt rokonság gyászolja.

— **Helyettesítés.** A városi rendőrkapitányi állás még nincs betöltve. Széll József főispán, — hogy a rendes ügymenet akadályozva ne legyen — az állás betöltéséig Jakócs Sámuel városi rendőrbiztost nevezte ki helyettes rendőrkapitánynak, miről nevezett hivatalos leiratban értesítvén, felszólította, a hivatali eskü letételére. Jakócs Sámuel az alispán előtt letéve az esküt, átvette a kapitányi hivatalt és így jelenleg Ő Fogaras város rendőrkapitánya.

— **Fellebbezés.** Mint megbízható forrásból értesültünk, a polgármester-választást megfellebbezték. Azt hisszük azonban, hogy e fellebbezésnek nem igen lesz eredménye.

— **Az Uránia színház Fogarason.** Molnár Viktor vallás- és közoktatásügyi miniszteri államtitkár, a kinek a magyar kultúra terén immár elévülhetetlen érdemei vannak, a vezetése alatt álló Uránia színházat fokozott mértékben óhajtja most a magyar közművelődési érdekek szolgálatába beállítani. A színházat mint előző években is, most is vidéki körutra bocsátja ki és ez alkalomból teljesen új képekkel és felszerelésekkel láttatta el. Valóságos diadalut is volt az, a melyet az így megújított Uránia, az ország legnagyobb városaiban: Kolozsváron, Nagyváradon, Kassán, Aradon stb. stb az ősz folyamán megtett. Az Uránia most hozánk is ellátogat. Január hó 14., 15. és 16. napjain tartja meg vendégjátékát a Transsylvania-szálló nagytermében, amely alkalommal legkiválóbb műsor-darabjait mutatja be. Az első napon a szenzációs: Rendnek muszáj lenni című darab kerül előadásra, a melynek kettős érdekessége van; egyrészt ez a darab az, a mely miatt még a képviselőházban is elhangzott interpelláció, másrészt tele van mulattatóbbnál mulattatóbb mozgóképekkel. A második estén Ráth István: az Élet komédiája című művét adják elő, ez az este a kacagás estéje. Ráth mesteri módon állítja elének az élet fonákosságait, mulatságosabbnál mulatságosabb helyzeteket. Bemutatja nekünk a férfi életének komikus részeit, az asszonyok világának kedves fonákosságait, majd a szerelem és a házasság humoros részleteivel foglalkozik. Az utolsó estén Geguss és Székely: Babona című darabjával bucsuzik tőlünk a színház, azzal a darabbal, a mely még egy-két héttel ezelőtt a fővárosban állandóan zsufolt házak előtt került színre. Jegyek már most előre válthatók a három rendkívüli érdekes előadásra a Thierfeld-féle könyvkereskedésben,

— **Honvéd-emlékalap.** A márc. 15-iki hazafias ünnepély rendező bizottsága a független polgárság körében mintegy 7—8 évvel ezelőtt vetette föl az eszmét, hogy a városunk temetőjében és határában jeltelen sírjaikban nyugvó nyegyvennyolcas hőshonvédek legalább egy szerény emlékkövel jelöljük meg. A gyűjtés szűk körben s csekély eredménnyel folyt addig, míg 3 évvel ezelőtt a Fzgarasi Székely Társaság vette az ügyet a kezébe. Az alap 1905. ápr. 1-én 151 kor. 84 fillért tett ki s az agilis Székely Társaság felolvasások, műkedvelői előadások tartásával és gyűjtés útján ezt az alapösszeget 1907. dec 31-ig 844 koronára növelte. Elismerést érdemlő szóp eredmény bizonyára még azok szemében is, akik e nemes intenciója egylet társadalmi működését nem mindig jóindulatu, sokszor kicsinylő kritikával kísérik. Annnyival inkább ki kell emelnünk Albertfy I. polgártársunk, egyleti tag azon hazafias cselekedetét, hogy a társaság január hó 4-én tartoti évi rendes közgyűlésén nemes célért hevülni tudó lelke sugallatát követve a társaság eddigi gyűjtését kerek 1000 — mond: ezer koronára egészítette ki 156 koronát kitevő adományával. Albertfy neve és markáns egyénisége jól ismert polgárságunk körében. Mint a város gyalogjáróinak legjutányosabb aszfaltozó vállalkozója, előzékeny modorával, szolid és megbízható munkájával méltó elismerésre s közkedveltségre tett szert körünkben, aminek beszédes tanubizonyossága az is, hogy az új gimnázium kétemeletes épületének vízvezetékekkel ellátására az intéző körök őt szólították fel első sorban. Részünkről is kívánjuk, hogy a jótékonyaság oltáránál még ezután is minül többször találkozassunk vele. Vivat, floreat!

— **Betörés.** A helybeli görög katolikus román templomba folyó hó 2-án éjjel betörték és onnan a perselyek felfeszítése után 13 korona pénzt elloptak. Csendőrség és rendőrség a tettest egy Galacon lakó rovott multu egyén személyében elfogta és a bíróságnak átadta.

— **Esti korcsolyázás.** A m. hét több estéjén villamos ivlámpák mellett diszes közönség korcsolyázott a szép jégpályán. Ez is egyik óriási előnye Fogarasnak más városok fölött, hogy a jégpálya a város közepén, olyan gyönyörű helyen van, mint itt. A sétaterén járkáló és gyönyörködő közönség elé bájos látvány tárult szebbnél szebb lánykák, menyecskek ügyes korcsolyázásában, a fess gavallérok ügyességében. A jég sport egyike a legszebb és legegészségesebb sportoknak, nem győzzük eléggé ajánlani mindkét nembeli ifjuságunknak.

— **Hazajött boszut állani.** Német J. halmági lakos ezelőtt egy évvel ment ki Nagy-Amerikába, s itthon hagyta fiatal feleségét, aki hamarosan hűtlen lett az idegenben robotoló férjhez. Németnek egyik rokona megírta az asszony csalfaságát, amire a férj haza utazott Amerikából. Este érkezett meg Halmágyra, s épen pásztorórán talált feleségét jól elverve másnap már el is utazott, állítólag — vissza Amerikába. A boszuálló férjet felesége feljelentésére a csendőrség nyomozza.

— **Állat az emberben.** Párját ritkító állatias kegyetlenséggel gyilkoltak meg két favágót a gyergyóditrói erdőben. Amint Gyergyóditróról írják, ismeretlen tettesek hajtották végre a borzalmas gyilkosságot, melynek áldozatait fel se lehetett ismerni. A szerencsétlen emberek egyike 28 késszúrásból vérzett, amikor rájuk találtak.

— **Cselédurfang.** Cseléd tartó asszonyok nem győznek panaszkodni beszélgetés közben a cselédok azon legújabb trükkjéről, hogy minden cseléd újév előtt 3—4 helyre beszegődik, felveszi az előpénzt, kijelenti, hogy a könyve az asszonyánál van, de újévkor elhozza és azután oda áll be, ahova épen kedve tartja, a többi asszony pedig újévkor várja hiába és cseléd nélkül marad. Ezuton is felhívjuk a cseléd tartó gazdákat, hogy minden egyes esetben, amikor a cselédek ilyen törvényellenes dolgokat követnek el, okvetlenül a rendőrséghez folyamodjanak. Nem szabad azt az osdi felfogást követni, hogy „én bizony nem szegyek egy rossz cseléd miatt a rendőrségre,“ hanem azonnal panaszt kell tenni, mert csak úgy állhat be majd a rend.

— **Csáky szalmája,** akarom mondani: Csáky sötétje, mert hisz tulajdonképpen így kellene elnevezni a Ferenc József és vártereket összekötő kis Csáky-utcat. Ez a kis szűk, kutyaszorító soha sincs világítva. Sem a Baltes ház sarkán, sem a Kühn háznál nem égnek soha lámpák, ennél fogva ez a sötét kis utca alkalmas mindenre, de különösen az éjszakai verekedések véghezvitelére. A sétatéren sem ég egyetlen lámpa sem. **Miért van ez?**

— **Magyar otthon.** Elsőrangú penzió a város központján. Családok, házaspárok és magános urak részére. Elegánsan berendezett szobák külön bejárattal, villanyvilágítással. Rézágak, fürdők kitűnő konyha. Olcsó árak, Főherceg Sándor utca 30. sz. Budapest.

— **A székely kiállítás nyert érdemek** január végén készen lesznek és a kitüntetetteknek legkésőbb február 10-ig direkt megküldetnek. Az oklevelek szétküldése ugyanakkor fog megkezdetni és február végéig mindenki megkapja azokat. Pénzdíjakról: Imreh Béla ur, az állami érdemekről: Benkő Pál ur adhatnak szükség esetén felvilágosítást.

Új törvény. Az állami és törvényhatósági alkalmazottak nyugdíjviszonyosságát szabályozza az 1907. év dec. 30-án szentesített új törvény. E szerint meg van állapítva, hogy a törvényhatósági szolgálatból állami szolgálatba vagy megfordítva: államtól törvényhatóság' átlépő hivatalnok csak az esetben köteles szolgálati díjat, vagy törzsjáradékot fizetni, ha új fizetésük nagyobb mint amennyi után meg volt eddig terhelve. Ha azonban nyugdíjas a alkalmazott új, rendszeres javadalmazásu állást foglal el, *nyugdíja megszűnik illetőleg azon összeg erejéig leszállítatik, amennyi eddigi fizetése volt. Tudniillik, új fizetéséhez csak annyi nyugdíjat kap, amennyi összesen a régi fizetés összegét adja.* Ha második állásában is nyugdíjba menne és ez a nyugdíj kevesebb a réginél, korábbi nagyobb nyugdíját tartja meg. Érdekes továbbá az az intézkedés is, mely az 1885. XI. t. c. 8 §-át hatályon kívül helyezi. E törvénycikk ugyan is azt mondta, hogy aki 10 évig államból szolgál, annak beszámítják a nyugdíjba az állami szolgálatot megelőzőt, törvényhatóságnál eltöltött éveket is. Ez a törvény most megszünt, a másutt töltött éveket nem számítják többé be.

— **Piszkos az aszfalt.** Nálunk a jeges, havas szezonban sem lehet tiszta, száraz aszfaltot látni. Épen olyan csuszós, jeges a gyalogjáró, mint mikor még nem is ismerték az aszfalt kényelmeit. Pedig egyszerű az eljárás, bármennyire rá van fagyva a hó, néhány cseber hidegvizet ráönt az ember és azonnal lekapharhatja. No de ez most nem

aktuális, hiszen épen arról akarunk beszélni, hogy nincs jég és hó, mégis szemetes, poros és eső idején sáros az aszfalt. Seperni kell minden nap, sáros időben pedig naponként tisztítani. Dehát ez eddig elérhetetlen kívánság volt. Reméljük, hogy mostmár fognak találni módot, amivel rákényszerítik a lakókat, az aszfalt tisztántartására.

— **Színészeink.** Fehér Károly szintársulata jelenleg Kézdivásárhelyen játszik, mint a lapokból olvassuk — általános pártolás és érdeklődés mellett.

— **Ügyvédi statisztika.** Most jelent meg a brassói ügyvédi kamara által 1907. év végén lezárt ügyvédi és ügyvédjelölti névjegyzék. Ennek alapján közöljük a következő adatokat: A brassói ügyvédi kamara területén (Brassó, Fogaras és Háromszék-megye) 1907. év végén volt összesen 76 ügyvéd és 79 ügyvédjelölt. Az elmúlt évhez képest az ügyvédek száma fogyott kettővel, az ügyvédjelöltek száma szaporodott 12-vel. Brassóban 32 ügyvéd van (1906-ban is 32 volt.) Kézdivásárhelyen 13 (12.) Sepsiszentgyörgyön 9, Fogarason 7. — A 76 ügyvéd közül magyar 49, oláha nyanyelvű magyar 18, német anyanyelvű magyar 9. Ügyvédjelölt van Brassóban 31. Kézdivásárhelyen 13. Sepsiszentgyörgyön 10, Fogarason 9.

— **A közös konyha.** Mig egyfelől Uemesváron és Békésgyulán megbukott a közös konyha, néhány havi reuzálás után nagydeficitet mutatva ki, addig szerte az országban hónapról-hónapra alakulnak az új közös konyhák. Így legközelebb Marosvásárhelyen még újév előtt megnyitott, Szebenben és Brassóban pedig újév első napján. Mind a három helyen a lapok elragadtatva írnak a kitűnő élelmészéről. Kíváncsiak vagyunk mi lesz az eredmény.

— **A szülők óhaja.** Ugy tudjuk, hogy az iskolák megnyitására holnap, a hó 13-án fognak újra tanácskozni az e tárgyban illetékesek. Szükségesnek véljük b. figyelmökbe ajánlani sok szülőnek a szerkesztőségben kifejezett azon óhaját, hogy legalább február 1-éig maradjanak még zárva az iskolák, ha nem is mind, legalább az alsóbb, elemi osztályok mert az apró gyermekeket, ha megnyitják is az iskola, nem küldik a szülők.

— **Metianu román érsek és a népiszkolai törvény.** Metianu János nagyszebeni gör. kel. román érsek a „Telegraful Roman“-ban az érsekség hivatalos lapjában, a karácsony alkalmából pástorlevél alakjában vezércikket írt, melyben első sorban a karácsony egyházi jelentőségét méltatja, azután pedig megemlékezik az új iskolai törvényről, amelyvel kapcsolatban felhívja a híveket, hogy hozzák meg azt az anyagi áldozatot, melyet az új törvény az iskolák főtartása és a tanítók fizetése tekintetében a román községekől megkövetel. Erre az áldozatra annál inkább szükség van, — mondja — mint hogy az iskolák felekezeti karakterének főtartása és a vallásosságnak az iskolákban való tetjesztése csak ily módon lehetséges.

— **Gazdasági cselédek és munkások jutalmazása.** A földmivélsügyi miniszter minden évben nagyobb összeget szokott jutalmul kiosztani oly gazdasági cselédek között, kik hűséges és példás viselkedése mellett huzamosabb időt töltöttek egy munkaadónál valamint olyan gazdasági munkások között, kik megbízhatóságukkal, szorgalmuk és józanságuk által munkatársaik között kiválóan. A folyó évi jutalmazások most nyertek befeje-

zést és az ez alkalommal összeállított kimutatásból látjuk, hogy az 1907. évben 215 gazdasági cseléd részesült 17.450 korona és 117 munkás 10.250 korona, összesen tehát 332 gazdasági alkalmazott 27.700 korona jutalomban. Elismerő oklevelet nyert az 1907. évben összesen 343 gazdasági alkalmazott; a 40 évi hű szolgálatért adományozandó díszéremmel 42 cseléd és munkás lett kitüntetve. Ugyancsak most közli a földmivélsügyi miniszter a vármegyék és a törvényhatósági városok főispánjaivrl a jövő évi jutalmazásokra vonatkozó tervezetet. E szerint a jövő évre 10.000 koronával többet irányoz elő a miniszter e célra mint a múlt évben. Az előirányzat az erdélyi vármegyékben nem valami kedvező. Ötvenötven korona jutalmat 2 cseléd és munkás Torda, 2 cseléd és 2 munkás Kolozs, Udvarhely megyékben, 1 cseléd és 1 munkás Alsófehér, Beszterce-Naszód, Brassó, Csik, Fogaras, Háromszék, Hunyad, Kisküküllő, Nagyküküllő, Szeben, Szilágy, Szolnok-Doboka, Torda-Aranyos megyékben.

— **Székely és román munkások háborúsága.** Bukarestből írják: A Romániában fekvő bratisi fatelepen már évek óta sok csik-megyei magyar munkás dolgozott, kiket munkájukért a telep igazgatósága a román munkásokkal szemben szívesen foglalkoztatott és utóbbiaknál jobban is fizetett. A román munkásokat ez annyira fölingerelte, hogy a karácsonyi ünnepek előtt 600 román munkás a hazajönni készülő, mintegy 400 magyart fejszékkel, csákányokkal megtámadta. A magyarok a számbeli tulsulyban levő románok elől meghátráltak, miközben mindkét részről több súlyos és könnyű sebesülés is történt. A románok támadásukat a pihenőre tért magyarok ellen még ugyanazon éjjel megismételték, aminek következtében a magyar munkások Romániát idő előtt elhagyva hazajöttek. Az összeütközés sebesültjeinek számát, minthogy azok különböző irányban elszéledtek, meg tudni nem sikerült. A támadó románokat a fatelep vezetője, egy maroshévi születésű magyar alattvaló a román hatóságnál följelentette, aminek eredményeként a román csendőrség a bevezetett nyomozás során a támadók főkolompasai közül négyet letartóztatott.

KÖZGAZDASÁG.

A fogarasmegyei gazdasági egy-let jelentése.

Folytatás és vége.

b.) Egyesületünk az 1906-ik évben is osztott ki tavaszi vetőmagokat, még pedig most már kerti vetemény magokat is. A múlt évben mondotta ki Egyesületünk, hogy ebben a tekintetben első sorban a tagokat fogja részesíteni kedvezményben és ennek megfelelőleg 80 tag nyert tavaszi vetőmagot nemcsak a szokásos vetőmagot szereztük be kiosztás végett, hanem olyanokat is, amelyeknek termesztésével eddig kisgazdáink nem foglalkoztak. Az 1906-ik év tavaszán kiosztott 150 kg. törökbuza, 105 kg. lóhere, 25 kg. lucerna, 15 kg. répa, 81 kg. len, 10 kg. bab, továbbá murek, petrezselem, cékla, paradicsom stb. több adagban, melyek hazánk legelső vetemény kereskedője, Mauthneről szereztettek be.

c.) A gyümölcstenyésztés érdekében, Egyesületünk többféle irányban működött közre, így nevezetesen a községi faiskolák

felügyelete, ellenőrzése által. A községi faiskolákra vonatkozólag örömmel jelenthetjük, hogy azok az alispán erélyes rendeletei következtében ma már sokkal jobb helyzetben vannak, de ezen hiányok rendre-rendre kipótoltnak s a faiskolák rövid idő múlva megfognak felelni azon rendeltetésüknek, hogy a községi lakosok, jó részben elláthatók lesznek alkalmas oltványokkal. Erre annyival is inkább szükség lesz, mert a mint tudomásomra jutott, a fogarasi állami faiskola fokozatosan befog szüntettetni.

A nagyméltóságú földmivvelésügyi m. kir. miniszter ur utján Egyesületünk az elmúlt évben is kieszközölt mintegy 500 drb. alma, 300 drb. körte, s majdnem 1000 drb. szilvafát, melyek részint fogarasi, részint a vidéki tagok között osztattak ki.

d.) Az állattenyésztés fejlesztése érdekében, anyagi erőnk gyengesége folytán, még mindig csak keveset tehetünk, de közreműködöttünk abban, hogy a marha és sertésenyésztés agyontetűvé tétessék, a tenyésztés állatok egy fajtasága által. A lótenyésztés emelése céljából az ingyen fedező állami ménnek száma 12, amelyek Alsóporumbákon, Alsókománán, Alsóucsán vannak elhelyezve. A lóanyagot már most is észrevehető az idevonatkozó szabályrendelet jóhatása, ha ebben az irányban haladunk, néhány év múlva lóállományunk is jobb lesz mint volt az előtt.

Az állattenyésztés emelése céljából az elmúlt évben 3 helyen tartottunk állatjutalmazást, mégpedig, Alsóvisten április 4-én kizárólag bivaly, Ótótóban szept. 16-án és Sárkányban szept. 23-án, erdélyi magyar és nyugoti szarvasmarha jutalmazást.

Az első a jelentés szerint nagyon jól, a másik két jutalmazás közepes eredménnyel végződött. A három helyen a kiküldött bizottságok 800 korona jutalmat osztottak ki. A két utóbbinál még mindig nem a szép eredmény jutalmazása, hanem az állatgondozás felköltése céljából.

Egyesületünk figyelemmel kíséri a tenyészállat vizsgálatok eredményét is s ezeknél még mindig azon szomorú eredményt látjuk, hogy népünk még most sem igyekszik a kellő számú gondozott apaállatok beszerzése és jókarban tartásáról, minek következménye aztán a sok meddön maradt tehén s ennek következtében az anyagi kár és veszteség. A népies gazdasági előadások tárgyai közé ez is felvétel, de itt csak szigorú közigazgatási eljárással segíthetünk a bajon.

Ami a titkári hivatal ügykezelését illeti iktatóra érkezett, vagy elküldött 315 drb, postakönyv szerint elintéztetett 742 drb, összesen 1057 ügyszer. Az egyesület levéltára rendezve van ugyan, de könyvtára megfelelő szekrény hiányában még mindig össze van zúfolva. A levéltár, vagy külön a könyvtár elhelyezésére egy alkalmas szekrény volna beszerzendő.

Egyesületünk tagjai sorából az 1906. év folyamán a halál kiválóbb egyént nem ragadott el, de meg kell emlékeznünk gróf Károlyi Sándor, a magyar gazdák e tipikus alakjának haláláról. Hogy Magyarország földmivvelésügye rövid időn oly nagy hatást tett, abban főérdeme van gróf Károlyi Sándornak, ki nemcsak uradalmában, de az Országos Magyar Gazdasági Egyesület megalkotása által a gazdasági élet fejlesztésére nagy ki számíthatatlan eredményt eszközölt szertve

alkotott. Egyesületünk a gazdasági élet ez oszlopos emberének halála alkalmával, részvétét fejezte ki, özvegyével szemben.

Ugyanezen alkalommal egy örvendetes eseményt is fel kell említenem, azt ugyanis, hogy az elmúlt évben Ő felsége Magyarország földmivvelésügyi miniszterévé Nagyméltóságú Dr. Darányi Ignácot nevezte ki, tehát e fontos kérdés egy kipróbált, már azelőtt sokáig ez irányban működő egyén közébe került, ki személyes jóindulatát vármegyénk és Gazdasági Egyesületünk iránt annyiszor bebizonyította. Kineveztetése alkalmával Egyesületünk meleg hangú feliratban üdvözölte.

Még számot kellene adnom az Egyesület külső viszonyairól, tagjainak számáról, anyagi állásunkról, de minthogy buzgó pénztárnokunk jelentésében, amint rendszeren szokta, úgy bizonyára most is nagy részletességgel fog ezekről megemlékezni, ne hogy ismétlésekbe essünk s ezáltal unalmassá legyünk, reá hagyom ezeknek felsorolását.

Ha most már a röviden és csak nagyobb vonásokkal felsorolt működését tekintjük Egyesületünknek, abból az tűnik ki, hogy csekély anyagi erővel, gyenge eszközökkel, nagy dolgok keresztülvitelére vállalkoztunk. Igaz, de ha apronként követ-köre rakunk, lassanként, kitartással hegyet alkotunk, nagyobb részint nem a jelennek, hanem a jövőnek dolgozunk, — ez buzdítson bennünket a kitartásra.

Végül, midőn Egyesületünk 1906. évi működését, én mint ez időszertit titkár, tehát az Egyesületnek egyik szerény munkása, bátor voltam vázolni, kérem ezen jelentésem tudomásul venni és kérem ugy az elnökség, mint az igazgató választmány, valamint az egyesület minden egyes tagjainak szíves támogatását továbbra is mindaddig, míg ez állást betölteni lesz szerencsém.

Fogarason, 1907. október 11-én.

Balla Károly,
ref. lelk., titkár.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre és cikkekre nem válaszolunk.

Gy. G. Kolozsvár. A kért számot elküldtük, megkapta-e? Üdv.

Sz. V. Oláhujfalú. Azokból a kedves szellemességek közül kérünk valamit. Üdvözlöt.

Figyelő. Fogaras. Ezután is kérünk valamit. S a „figyelő“ helyett „A riporter“ két cikkét voltunk kénytelenek közölni. Reméljük: Figyelő ezért a sakkhuzásért nem neheztel.

P. F. Helyben. Nagyon köszönjük s kérünk híreket is. Bizonyára ott sok minden előfordul.

G. D. Lokó. Értékes munkálkodásának folytatását kérjük. Üdv.

Z. T. Fogaras. Semmiféle hosszabb cikk nem maradt ki. Csakis annyit irtunk az üggyről, mint amennyi megjelent.

Nemközlhetők: „Podesta“ „Hógolyók a korcsolya pályáról“ (gyöngye sziporkák.) „Dórához“ „Kamilla dalok“ stb. . . .

Kritikán aluliak: A fogarasi eszmék „Golukovszky Fogarason“. A korcsolyaterről. „Hozzá“ (küldje egyenesen hozzá!) A Noszti fiu esete a Tóth Marival (Lélektani novellának indul mint a Mikszáthé, de a befejezése olyan abszurdum, hogy közölni nem lehet. Elhamarkodott munka.)

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THIERFELD DÁVID.

Hivatalnok

50-es keresek közös háztartásra csinos, gyermektelen 30—35 éves intelligens özvegyet vagy független hajadont.

Levelek arcképpel „Diskretio“ jelige alatt e lap kiadóhivatalának.

Szőlőoltványok.

Fajtisza Ripária-Portális alanyon oltott elsőrendű duggyökérzetű, teljes felelősség mellett szállítok — következő fajokban:

Borfajok: Erdei, Olasz-Rizling, Kövidinka, Nemes Kadarka, Furmint, Slankamenka, Burgund, Oporto, Mézes-fehér, Karbenet, Sárfehér, Ezerjő, Mirkovácsi, Muskotály.

Csemegefajok: fehér és piros Chasselas, Passatuti.

1000 darab sima zöldoltvány . . .	80 kor.
1000 „ gyökeres I. oszt., 2 éves	180 „
1000 „ „ II. osztály . . .	140 „
1000 „ sima Ripária-Portális I. o.	16 „
1000 „ „ „ II. o.	9 „
1000 „ gyökeres I. osztály . . .	30 „
1000 „ „ II. osztály . . .	18 „
1000 „ fásoltvány I. osztály . . .	200 „
1000 „ „ II. osztály . . .	140 „

Tavaszi szállításra is elfogadok már most rendelést. Előlegül az ár egynegyed részét beküldeni sziveskedjék.

Bort a legjobb minőségben napi ár szerint szállítok.

Tisztelettel
Sárkány József,
Gyöngyös, (Hevesm.)

A készlet gyorsabb eladhatása miatt

Caspari Frigyes

és Társai

Medgyes, Nagyküküllöm.

faiskolái

leszállított áron ajánlják összes faiskolai cikkeiket u. m.: magonoz, kőmagu és csontár gyümölcsfákat, pöszméte és ribizke cserjéket, málnákat, földiepret, diszcseszéket, gyümölcsfa vadoncokat, sövénynek valót, tülevelű fákat, rózsafákat stb.

Árjegyzék kívánatra bérmentve.

KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG ÉS HURUT ELLEN NINGS JOBB A

R É T H Y-féle

Pemetefü-cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RETHY-félét kérjük, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 DOBOZ 60 FILLÉR.

Csak RETHY-félét fogadjunk el!

- JÓ -

étvágyat

kap ön, ha a

KAISER-féle**Fodormenta cukorkát**

használja.

Orvosilag kipróbált és ajánlott.

Nélkülözhetetlen emésztésszavarok, étvágytalanság, gyomorfájásnál stb. Üdítő- és élettétősz. Csomagolva 20 és 40 fillér.

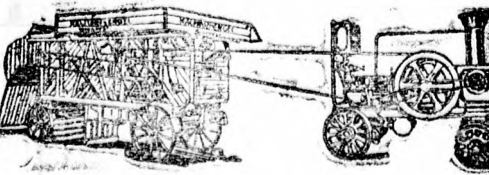
Kapható: Hermann P. János, Kontesveler Károly, Steinburgi Pildner Frigyes urak gyógyszerteráiban.

Kalmár és Engel

MÓTOR ÉS GEPGYÁRA

Városi raktár: BUDAPEST. Gyár és iroda: V. Lipót-kör. 18. VI. Úteg-u. 19.

Ajánlja egy cséplőgépet, mint malomüzemre leg-egyszerűbb benzínmotorjait, benzínkomóbiljait, valamint szivógázmotorjait, melyek V. Lipót-körút 18. bármikor üzemben megtekinthetők.

• Teljes jótállás kifizetésért! Egyedül létező újdonság!

Ezen motorok egyenletes járása és bámulatos egyszerű szerkezetük folytán bármely legjáratlanabb ember által is azonnal könnyen kezelhetők.

Árjegyzék ingyen. Olcsó árak részletfizetésre.

Hirdetmény.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miszerint a fogarasi gőzfűrészgári raktárunkban eladni való kemény tűzifakészletünk van a következő árak mellett:

I oszt. szárazbükfa 1/4 ölenként 7 korona II. oszt. száraz bükfa 1/4 ölenként 6 K 50 fill.

Ezen minőségű tűzifát a Sebes községi „Smida hid” elnevezésű raktárunkban ölet 20 koronáért adjuk el.

Fogaras, 1908. január 1-én.

Tisztelettel:

Schneider I. és Tsa.

!! Látványosság a fővárosban !!

Deák Ferenc-szálloda

Csendes családi szálloda.

BUDAPEST, VIII., Aggtelek-utca 7.

Fényes berendezés 75 szoba, központi légfűtés, villanyvilágítás, amerikai élműködő rézmosdók, fürdősz., fényesen berendezett kávéház, mérsékelt árak.

5 perenyire a keleti pályaudvartól.

Tulajdonos:

PALLAI MIKSA.

Hirdetések felvételnek

e lap kiadóhivatalában.

B i z t o s i t s d é l e t e d e t !

„Az Anker”**Élet- és Járadék-biztosító Társaság**

magyarországi vezérképviselőség:

BUDAPEST, VI., DEÁK-TÉR 6. (Anker-udvar.)

Az 1907. évtől kezdve új, a felekre nézve nagyon kedvező biztosítási feltételek léptek díjemelés nélkül érvénybe.

1907-ben B) osztalékterv szerint a befizetett díjak arányában az évi díj 31.72%-ig emelkedő nyeresémosztalék fizetett ki készpénzben.

Társasági vagyon: 171 millió korona, melyből Magyarországon 28,000.000 van elhelyezve.

Díjkönyvecskek kívánatra ingyen.

Képviselve Fogarason: THIERFELD LIPÓT által.

B i z t o s i t s d é l e t e d e t !

Visszelárusítók kerestetnek!

Harisnya nélküli petroleum izzóvilágítás!

5% olaj megtakarítás.

Korommentes!

Szagtalan!

Robbanásmentes!

Eltörhetlen!

Lámpaátalakítás fölösleges.

10" = 1 Kor. 75, 14" = 2 Kor. --, 16" = 2 Kor. 30.

Utánvét és postadíjmentes!

Atnézet díjtalanul!

Petroleum-Glühlicht-Industrie Kronach

(B A Y E R N.)

Visszelárusítók kerestetnek!